

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תש"ע, 2010
מספר השאלון: 204,001105

תנ"ך

יחידת הלימוד הרביעית

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה ורבע.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
- | | | | | | |
|-----------|---|--------|---|-----|--------|
| פרק ראשון | — | (26x2) | — | 52 | נקודות |
| פרק שני | — | (16x3) | — | 48 | נקודות |
| סה"כ | — | | — | 100 | נקודות |
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, הישגים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

ה ש א ל ו ת

מרק ראשון (52 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 1-4 (לכל שאלה – 26 נקודות).

1. קרא שיר השירים, ב', 8-14.

ח קול דודי הנהייה בא מדלג על ההרים
 ט מקפץ על הגבעות: דומה דודי לצבוי או לעפר האילים
 הנהייה עומד אחר כתלנו משגיח מן החלונות מציץ מן
 החדרים: ענה דודי ואמר לי קומי לך רעיתי יפתי ולכי
 ז לך: כיהנה הסתו עבר הגשם חלף הלך לו: הנענים נראו
 ח בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו: התאנה
 ט חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח קומי לכי רעיתי יפתי
 י ולכי לך: יונתי בתגוי הסלע בסתר המדרגה
 הראיני את-מראיך השמיעני את-קולך כיקולך ערב
 ומראיך נאודה:

א. קרא פסוקים 10-13.

בפסוקים אלה הדוד רוצה לעורר את הרעיה באמצעות הפעלת החושים.

ציין שלושה חושים, הבא דוגמה מדברי הדוד לגורם המפעיל כל חוש, והסבר כל

דוגמה. (9 נקודות)

ב. קרא את פסוק 14.

(1) הסבר את הדימוי שבדברי הדוד על הרעיה בפסוק זה. (7 נקודות)

(2) קרא את המדרש שלפניך על פסוק 14:

"... ישראל בשעה שעמדו על הים. יונתי בתגוי הסלע, שהיו חבויים בסתרו של ים.

הראיני את מראיך, כמו שכתוב 'התיצבו וראו את ישועת ה' (שמות, י"ד, 13). 'השמיעני

את קולך, זו השירה. שנאמר 'או ישיר משה' (שמות, ט"ו, 1).

(מדרש שיר השירים רבה, ב', ג')

לפי המדרש, מהו האירוע שעליו הפסוק רומז, מי היא היונה, ומה משמעות

הציוויים "הראיני את מראיך" ו"השמיעני את קולך"? (10 נקודות)

2. קרא שיר השירים, ו', 4-9.

יִפֶּה אֶת רַעֲיָתִי כְּתַרְצֵה נְאוּה פִּירוּשֶׁלֶם אִמָּה פְּנֻדָּגְלוֹת: הַסְּבִי
 שִׁנְיֹךְ מִנְּגִדֵי שָׂהֶם הִרְהִיבֵנִי שְׁעָרֶךְ כְּעָדָר הַעֲוִים שְׁגִלְשׁוֹ
 מִן־הַגִּלְעָד: שִׁנְיֹךְ כְּעָדָר הַרְחֵלִים שְׁעָלוּ מִן־הַרְחֵצָה שְׂפָלִים
 מִתְּאִימוֹת וְשָׂכְלָה אֵין בָּהֶם: כְּפֶלֶח הַרְמוֹן רָקִתְךָ מִכְּעַד
 לְצַמְתְּךָ: שְׁשִׁים הֵמָּה מַלְכוֹת וּשְׁמֹנִים פִּילְגָשִׁים וְעַלְמוֹת
 אֵין מִסְפָּר: אַחַת הִיא יוֹנָתִי תַמְתִּי אַחַת הִיא לְאִמָּה בְּרָה
 הִיא לְיֹלְדָתָהּ רְאוּה בְּנוֹת וַיֵּאֱשֹׁדֶה מַלְכוֹת וּפִילְגָשִׁים
 וַיְהַלְלוּהָ:

א. בקטע זה הדוד מתאר את הרעיה באמצעות דימויים. ציין ארבעה דימויים שונים

המתארים את הרעיה, והסבר כל אחד מהם. (10 נקודות)

ב. (1) קרא פסוקים 8-9. הסבר מהו ייחודה של הרעיה, על פי דברי הדוד בפסוקים אלה.

(6 נקודות)

(2) קרא פסוק 9 וגם את המדרש שלפניך:

" אחת היא יונתי תמתי. אחת זה אברהם שנאמר 'אחד היה אברהם' (יחזקאל, ל"ג, 24).
 'אחת היא לאמה'. זה יצחק שהיה יחיד לאמו. 'ברה היא ליולדתה'. זה יעקב אבינו שהיה
 ברור ליולדתו שהיה צדיק גמור".

(מדרש שיר השירים רבה, ו', א')

המדרש מוצא בפסוק זה רמזים המקשרים אותו לאבות האומה.

על פי המדרש, מי היא היונה התמה, מי היא האחת לאמה ומי היא הברה

ליולדתה? כתוב כיצד המדרש מסביר כל קישור. (10 נקודות)

א וּבָעָז
 ב עֲלֵה הַשָּׁעַר וַיֵּשֶׁב שָׁם וְהָנָה הַגָּאֵל עִבְדְּךָ אֲשֶׁר דִּבַּר-בְּעֵז
 ג וַיֹּאמֶר סוּדָה שְׂבֻדָּה-פָּה פְּלִנִּי אֶלְמִנִי וַיִּסַּר וַיֵּשֶׁב: וַיִּקַּח עֲשָׂרָה
 ד אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר וַיֹּאמֶר שְׂבֻדָּה וַיֵּשֶׁבוּ: וַיֹּאמֶר לַגָּאֵל
 ה חֲלַקְתָּ הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְאַחֵינוּ לְאַלְיִמְלֶךְ מִכְרָה נַעֲמֵי הַשְּׂבֻדָּה
 וַאֲנִי אֲמַרְתִּי אֲגִלָּה אֲזַנֶּךָ לֵאמֹר קָנָה נָגֵד
 וְהַיְשָׁבִים וְנָגֵד זִקְנֵי עַמִּי אֶסְתַּגְּאֵל גָּאֵל וְאִם-לֹא יִגָּאֵל הַיְגִידָה
 וּלִי וְאֲדַע כִּי אֵין זֹלַתְךָ לַגָּאֹל וְאֲנֹכִי אֲחִירֶיךָ וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי
 ז אֲגָאֵל: וַיֹּאמֶר בְּעֵז בְּיוֹם-קְנוֹתְךָ הַשָּׂדֶה מִיַּד נַעֲמֵי וּמֵאֵת
 ח רֹות הַמִּזְאֲבִיחַ אֲשֶׁת-הַמֵּת קְנִיתִי לְהַקִּים שְׁם-הַמֵּת עַל-
 ט נַחֲלָתוֹ: וַיֹּאמֶר הַגָּאֵל לֹא אוּכַל לַגָּאֹל-לִי פֶן-אַשְׁחִית אֶת-
 י נַחֲלָתִי גָאֵל-לְךָ אֵתָּה אֶת-גָּאֲלָתִי כִּי לֹא-אוּכַל לַגָּאֵל: וְזֹאת
 יא לְפָנַי בְּיִשְׂרָאֵל עַל-הַגָּאוּלָּה וְעַל-הַתְּמוּדָה לְקִים כָּל-דְּבַר
 יב שְׁלֹף אִישׁ נַעֲלוּ וְנָתַן לְרַעְיוֹ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר
 יג הַגָּאֵל לְבָעֵז קְנֵה-לְךָ וַיִּשְׁלַף נַעֲלוֹ: וַיֹּאמֶר בְּעֵז לְזִקְנִים וְכֹל-
 יד הָעָם עֲדִים אֲתֶם הַיּוֹם כִּי קְנִיתִי אֶת-כָּל-אֲשֶׁר לְאַלְיִמְלֶךְ
 טו וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר לְכַלְיוֹן וּמַחֲלוֹן מִיַּד נַעֲמֵי: וְגַם אֶת-דֹּוֹת
 טז הַמִּזְאֲבִיחַ אֲשֶׁת מַחֲלוֹן קְנִיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהַקִּים שְׁם-הַמֵּת עַל-
 טז נַחֲלָתוֹ וְלֹא-יִכְרַת שְׁם-הַמֵּת מֵעַם אֲחֵינוּ וּמִשְׁעַר מְקוֹמוֹ עֲדִים
 טז אֲתֶם הַיּוֹם: וַיֹּאמְרוּ כָּל-הָעָם אֲשֶׁר-בְּשָׁעַר וְהַזְּקִנִים עֲדִים יִתְּנוּ
 ז אֶת-הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל-בֵּיתְךָ בְּרַחֵל וּבְלֵאָה אֲשֶׁר בָּנוּ
 ח שְׂתִימָהֶם אֶת-בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעִשְׂהוּחֵיל בְּאַפְרָתָה וּקְרֵא שֵׁם בְּבֵית
 ט לְחָם: וַיְהִי בַיּוֹם כִּבְבֵית פְּרֹץ אֲשֶׁר-יִלְדָה תָּמֵד לַיהוָה מִן
 י הָדָרַע אֲשֶׁר יִתְּנוּ הָ: לְךָ מִן-הַנְּעֵרָה הַזֹּאת:

קְנִיתִי
 לַגָּאֵל-

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

א. בקטע שלפניך מסופר שתחילה הסכים הגואל לגאול את חלקת השדה של אלימלך, אבל אחר כך הוא חזר בו.

(1) הגואל מנמק את סירובו במילים "פן אשחית את נחלתי" (פסוק 6).

קרא את הפירושים שלפניך לפסוק 6:

מדרש רות רבה: "... אמר, הראשונים [מחלון וכליון] לא מתו אלא על ידי שנטלו אותן [את רות ואת ערפה] ואני חולך ליטלה [=ליטול אותה]!".

רש"י: "לתת פגם בזרעי, שנאמר: 'לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' (דברים, כ"ג, 4)".

מהו ההסבר של כל אחד מפירושים אלה לדברי הגואל? (8 נקודות)

(2) יש הטוענים שסיבת סירובו של הגואל נרמזת במילים "להקים שם המת על

נחלתו" (פסוק 5). הסבר טענה זו. (4 נקודות)

ב. קרא גם את החוק בדברים, כ"ה, 5-10.

על אף הדמיון בין המסופר ברות, ד', 1-12 (בקטע) לבין החוק בדברים, כ"ה, 5-10,

אין התאמה מלאה ביניהם.

הבא שתי נקודות דמיון ושתי נקודות שוני בין שני הכתובים, והסבר כל אחת מהן.

(14 נקודות)

בלילה ההוא נרדה שנת
 המלך ויאמר להביא את־ספר הזכרונות דברי הימים ויהיו
 נקראים לפני המלך: וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי על־
 בגתנא ותדוש שני סריסי המלך משמרי הסף אשר בקשו
 לשלח יד במלך אחשוורוש: ויאמר המלך מה־נעשה יקר
 וגדולה למרדכי על־זה ויאמרו נערי המלך משדתנו לא־
 נעשה עמו דבר: ויאמר המלך מי בחצר והמן בא לחצר
 בית־המלך החיצונה לאמר למלך לתלות את־מרדכי על־
 העץ אשר־הכין לו: ויאמרו נערי המלך אליו הנה המן
 עמד בחצר ויאמר המלך יבוא: ויבוא המן ויאמר לו
 המלך מה־לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו ויאמר
 המן בלבו למי יחפץ המלך לעשות יקר יותר ממני: ויאמר
 המן אל־המלך איש אשר המלך חפץ ביקרו: יביאו לבוש
 מלכות אשר לבש־בו המלך וסוס אשר רכב עליו המלך
 ואשר נתן כתר מלכות בראשו: ונתון הלבוש והסוס על־
 יד־איש משרי המלך הפרתמים והלבשו את־האיש אשר
 המלך חפץ ביקרו והרכיבוהו על־הסוס ברחוב העיר וקראו
 לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו: ויאמר
 המלך להמן מהר קח את־הלבוש ואת־הסוס באשר דברת
 ועשה־כן למרדכי היהודי היושב בשער המלך אל־תפל
 דבר מכל אשר דברת:

(שים לב: המשך הקטע וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

וַיִּקַּח הַמֶּן אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס
 וַיִּלְבַּשׁ אֶת־מַרְדְּכָי וַיִּרְכַּבְהוּ בְּרֶחֱבַי הָעִיר וַיִּקְרָא לְפָנָיו בְּכָה
 יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ: וַיָּשָׁב מַרְדְּכָי אֶל־
 שַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן נִדְחַף אֶל־בֵּיתוֹ אֲבָל וַחֲפוּי רֹאשׁ: וַיִּסְפֹּר
 הַמֶּן לְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־אֲהָבָיו אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ וַיֹּאמְרוּ
 לוֹ חֲכָמָיו וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ אִם מִזֶּדֶעַ הִיְהוּדִים מַרְדְּכָי אֲשֶׁר
 הִחְלוֹת לִנְפֹל לְפָנָיו לֹא־תֹכַל לוֹ כִּי־נִפּוֹל תִּפּוֹל לְפָנָיו: עוֹדֵם
 מַדְבָּרִים עָמּוּ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ וַיִּבְהַלּוּ לְהִבְיֵא אֶת־הַמֶּן
 אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה אִסְתֵּר:

א. קרא את דברי אי ברלין שלפניך:

"אם היה ספק כלשהו בדבר אופייה הקומי של המגילה, הרי הוא מתפוגג לגמרי בפרק זה, שהוא

מהמצחיקים ביותר במקרא. העלילה בנויה על צירוף מקרים, אי־הבנות ומהפכים."

(אי ברלין, "אסתר", מקרא לישראל)

הבא דוגמה מהפרק שלפניך לשניים מן המאפיינים של העלילה המודגשים בקו, והסבר

את צירוף המקרים או אי־ההבנה או המהפך שהיא מדגימה (סך הכול – שתי דוגמאות).

(14 נקודות)

ב. קרא פסוקים 8-10 בקטע שלפניך.

(1) השורש מ-ל-כ חוזר פעמים אחדות בדברי המן בפסוק 8. הסבר מה יכולה ללמד

חזרה זו בדבריו. בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

(2) בפסוק 10 נזכרים שני פרטים מזהים על מרדכי שיכולים להיחשב חזרה מיותרת

על פרטים הידועים לנו מתחילת המגילה.

מה הם הפרטים האלה, ומדוע הזכרתם עלולה להגביר את רוגזו של המן?

(6 נקודות)

פרק שני (48 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 5-9 (לכל שאלה – 16 נקודות).

5. קרא שיר השירים, א', 1-8.

א שִׁיר הַשִּׁירִים אֲסֹר לְשִׁלְמָה: יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ בֵּי-
 ג טוֹבִים דְּדִין מִיָּו: לְרִיחַ שְׁמֶנֶךָ טוֹבִים שְׁמֵן תּוֹרֵךְ שְׁמֶךָ עַל-
 ד כּוֹן עֲלָמוֹת אֲהַבֶּךָ: מִשְׁכְּנִי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה הִבִּיאֵנִי הַמֶּלֶךְ
 ח הַחֲדָיו נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ נִזְכֶּרָה דִּין מִיָּו מִיִּשְׁרָיִם
 ט שְׁחֹרָה אֲנִי וְנִאוּה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם כְּאֲהֲלִי
 י קָדַר כִּירִיעוֹת שְׁלֹמֹה: אֶל־תִּרְאֵנִי שְׁאֲנִי שְׁחֹרְחַרְתְּ שִׁשׁוֹפְתֵנִי
 יא הַשֶּׁשֶׁשׁ בְּנֵי אִמִּי נִחְרַרְבֵי שְׁמִנִי נִטְרָה אֶת־הַכְּרָמִים כְּרָמֵי
 יב שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי: הַגִּידָה לִי שְׁאֲהַבָּה נִפְשִׁי אִיכָה תִדְעָה אִיכָה
 יג תִּרְבִּיץ בְּצַהֲדִים שְׁלֹמָה אֲהִיָּה כְּעֵטוֹף עַל עֲדְרֵי חֲבֵרוֹךְ:
 יד אֶסְלֹא תִדְעֵי לָךְ הִיפָּה בְּנָשִׁים צְאִילֶךָ בְּעַקְבֵי הַצֹּאן
 טו וְדַעִי אֶת־גְּדִיתֶךָ עַל מִשְׁבְּנוֹת הַדְּעִים:

א. בשיר השירים האישה מתוארת כדמות אקטיבית המחזרת אחרי אהובה.

בסס טענה זו על שתי דוגמאות מהקטע שלפניך, והסבר כל דוגמה. (8 נקודות)

ב. קרא פסוקים 5-6 בקטע שלפניך.

לטענת י"זקוביץ, הדברים שהרעיה אומרת בפסוקים אלה נועדו "לעורר את קנאתן

של בנות ירושלים ביופיייה ובסגנון חייה השונה כל כך מחייהן שלהן".

(י"זקוביץ, "שיר השירים", מקרא לישראל)

הבא שתי ראיות מהפסוקים לטענתו של י"זקוביץ, והסבר כל ראיה. (8 נקודות)

א ותאמר לה נעמי חמותה
 ב בתי הלא אבקש לך מנוח אשר ייטב לך: ועתה הלא בעז
 מדעתנו אשר היית את-נערותינו הנה-הוא זרה את-גרון
 ג השערים הלילה: ורחצת וסכת ושמת שמלתך על-ך
 וירדת הגרון אל-תודעו לאיש עד בלתו לאכל ולשתות:
 ד והיו בשכבו וידעת את-המקום אשר ישכב-שם ובאת
 וגלית מדגלתיו ושכבתי והוא יגיד לך את אשר תעשין:
 ה ותאמר אליה כל אשר-תאמרי אעשה: ותרד הגרון ותעש
 ויבא ככל אשר-צותה חמותה: ויאכל בעז וישת וייטב לבו ויבא
 לשכב בקצה הערמה ותבא בלט ותגל מדגלתיו ותשכב:
 ח והיו בחצי הלילה ויחדד האיש וילפת והנה אשה שכבת
 ט מדגלתיו: ויאמר מי-את ותאמר אנכי רות אמתך ופרשת
 י כנפך על-אמתך כי גאל אתה: ויאמר ברוכה את ליה:
 בתי היטבת חסדך האחרון מן-הראשון לבלתי-לכת אחרי
 טז הפחורים אס-דל ואס-עשיר: ועתה בתי אל-תיראי כל
 אשר-תאמרי אעשה-לך כי יודע כל-שער עמי כי אשת
 חיל את:

א. על פי הקטע שלפניך, רות צייתה לדברי נעמי אך גם נקטה יוזמה.
 הבא מהקטע דוגמה לצייתנות ודוגמה ליוזמה, והסבר כל דוגמה. (8 נקודות)

ב. (1) קרא את פסוק 10 בקטע שלפניך וגם רות, ב', 11-12.
 על פי פסוקים אלה, מה יכול להיות "החסד הראשון" ומהו "החסד האחרון"?
 שבעו מזכיר בדבריו? (4 נקודות)

(2) קרא את פסוק 11 בקטע שלפניך.
 בדבריו בפסוק זה בעז משוב לבקשת רות בפסוק 9.
 מהי התשובה של בעז, ומהו הנימוק שהוא מביא לתשובתו זו? (4 נקודות)

7. קרא איכה, ה', 14-1.

זכר ה' מהרה היה לנו הביט וראה את־חרפתנו: נחלתנו
 נהפכה לזרים בתינו לנכרים: יתומים הלינו אין אב אמתינו
 כאלמנות: מימינו בבסר שתינו עצינו במחיר יבאו: על
 צוארנו נדדפנו וגענו לא הונח־לנו: מערים נתנו יד אשור
 לשבץ לחם: אבותינו חטאו אינם אנתו עונתיהם סבלנו:
 עבדים משלו בנו פרק אין מידם: בנפשנו נביא לחמנו
 מפני חרב המדבר: עורנו פתגור נכמרו מפני זלעפות
 רעב: נשים בציון ענו בתלת בערי יהודה: שרים בידם
 נתלו פני זקנים לא נהדרו: בחורים טחון נשאו ונערים
 בעץ כשלו: זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם:

א. יש הטוענים שהקינה באיכה, ה' היא תחינת ציבור.

לתחינות ציבור יש כמה תכונות משותפות, ובהן:

- פנייה ישירה לה'
- תלונה קולקטיבית על הצרות והסבל, המובעת בגוף ראשון רבים
- תלונה קולקטיבית, המובעת כתיאור עובדתי של המשורר המשקיף על האירועים מן הצד

הדגם כל תכונה באמצעות דוגמה מהקטע שלפניך, והסבר כל דוגמה

(סך הכול — שלוש דוגמאות). (9 נקודות)

ב. בפסוק 3 ובפסוק 7 בקטע שלפניך מציינים שאין אב (או אבות).

הסבר את המשמעות של היעדר האב בכל אחד מן הפסוקים. בסס את דבריך

על הכתוב. (7 נקודות)

8. קרא קהלת, י"ב, 8-14.

ה הַבֵּל הַבָּלִים אָמַר הַקּוֹהֵלֶת
 ט הַבֵּל הַבֵּל: וַיִּתֵּר שֶׁהִיא קִהְלֵת חֲכָם עוֹד לַמִּדְּרָעַת אֶת־
 י הָעַם וְאִזָּן וְחָקַר תִּקּוֹן מְשָׁלִים הַרְבֵּה: בְּקֶשׁ קִהְלֵת לַמַּעַא
 י"א דְּבַר־חֲפִיץ וְכָתוּב יִשָּׂר דְּבַר־י אֱמֶת: דְּבַר־י חֲכָמִים כְּדַרְבְּנוֹת
 י"ב וְכַמְשֻׁמְרוֹת נְטוּעִים בְּעֵלֵי אִסְפוֹת נִתְּנָו מִרְעָה אֶחָד: וַיִּתֵּר
 מִהֶמָּה בְּנֵי הַזָּהָר עֲשׂוֹת סִפְרִים הַרְבֵּה אִין קִין וְלִהְי הַרְבֵּה
 י"ג יִגְעַת בְּשָׂר: סוֹף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת־הָאֱלֹהִים יֵרָא וְאֶת־
 י"ד מַצִּוֵּתָיו שְׁמוֹר כִּי־זֶה כָּל־הָאָדָם: כִּי אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים
 יבֵּא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל־נִעְלָם אִם־טוֹב וְאִם־רָע:

א. יש הטוענים שפסוק 8 הוא החתימה המקורית לספר קהלת, ופסוקים 9-14 נוספו מאוחר יותר.

(1) קרא את פסוק 8 בקטע שלפניך וגם קהלת, א', 1-3, והסבר מדוע פסוק 8 מתאים להיות הפסוק החותם את ספר קהלת. (6 נקודות)

(2) הבא מפסוקים 9-14 ראיה אחת התומכת בטענה שפסוקים אלה נוספו מאוחר יותר. (5 נקודות)

ב. הסבר את צירוף המילים "דברי חכמים כדרבנות וכמשמרות נטועים" (פסוק 11) על פי הקשרו בקטע. (5 נקודות)

9. קרא **אסתר**, ב', 5, 23-21.**אסתר**, ב', 5

אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ הַ
מְרַדְכִי בֶן יָאִיר בֶּן-שִׁמְעִי בֶן-קִישׁ אִישׁ יְמִינִי:

אסתר, ב', 23-21

בַּיָּמִים הָהֵם וּמְרַדְכִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר-הַמֶּלֶךְ כִּי
קִצֹּץ בְּגָדָו וַתֵּרֶשׁ שְׁנֵי-סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמַרְי הַסֵּף וַיִּבְקֶשׁוּ
לְשַׁלַּח יָד בַּמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרֹשׁ: וַיִּזְדַּע הַדָּבָר לְמְרַדְכִי וַיָּגֵד
לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מְרַדְכִי: וַיִּבְקֶשׁ
הַדָּבָר וַיִּמְצָא וַיִּתְּלוּ שְׁנֵיהֶם עַל-עֵץ וַיִּכְתֹּב בְּסֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ:

א. קרא פסוקים 23-21 בקטע.

יש הטוענים שלמרדכי היה תפקיד במשטרה של ארמון המלך.

בסס טענה זו על הפסוקים. (4 נקודות)

ב. אפשר לראות במגילת אסתר קשר לסיפור המלחמה של שאול בעמלק (שמואל א, ט"ו),

ואף תיקון לו.

(1) קרא את פסוק 5 בקטע שלפניך וגם **אסתר**, ג', 1, והסבר כיצד הייחוס

המשפחתי של מרדכי ושל המן מלמדים על קשר זה. (6 נקודות)

(2) קרא **שמואל א**, ט"ו, 2-3, 7-9 וגם **אסתר**, ט', 24-25.במה הכתוב ב**אסתר**, ט', 24-25 יכול להיחשב כתיקון לכתוב ב**שמואל א**, ט"ו?

(6 נקודות)

בהצלחה!